

北榄坡府客家金舞队史略

北榄坡府客家人舞金狮队是承受客家人在民间的一种艺术，这一种艺术缘自中国古代的汉朝。至于北榄坡客家金狮队，早年有客家先贤 羅绮珍祖师号召当时本府的客家人子弟，成为一支训练有素的舞金狮队（或陈醒狮队）。由羅祖师亲自培养，指导，成为一支训练有素的舞金狮队。每年的春节，北榄坡府有一个盛大的，全泰国闻名的春节本头公媽游行神盛会。本府客家金狮队一直来，每年都参加这个盛会的游行队伍。后来当羅祖师与世长辞后，这一只金狮队就由祖师的儿子羅新铭先生，携同祖师的爱徒陈绍坤先生一起领导，继续弘扬舞金狮的传统，并将舞金狮的艺术，传给北榄坡府下一代的客家人子弟，一直相传到现在。可以说客家先贤羅绮珍祖师，是北榄坡客家金舞狮队的始师。

关于舞狮的由来，传说在古代的时候，有一次，中国发生了大旱灾，雨季的雨水迟迟未至，导致农民无法耕种，满天下老百姓困苦。当时的皇帝于是出巡，到各地安慰，帮助老百姓，减轻痛苦。有一天在皇帝出巡的路上，突然间从天上降下一只金毛怪兽，这一支怪兽来到皇帝面前，伏下一拜，然后飞向空中无影无踪。随后，奇迹发生了，天上降下一场大雨，滋润了大地，人们欢乐万分，农民们兴高采烈地地下地耕种。这件事使皇帝又惊又喜，于是皇帝问他的宰相，那一支怪兽为何物。宰相謂怪兽为一支狮子，产于天竺。皇帝随后下令，要去捉来一只狮子，当时有一位叫沙僧的僧人毛遂自荐，愿为皇帝去捉狮子。后来他果然捉来一只狮子，并献给皇帝。沙僧捉狮子时用一把“葵扇”，这把“葵扇”是观音娘娘赐给的。他还用一束“灵芝草”（是一种绿色的草），又称“青”是青色的意思，象徵着农作物茂盛，五谷丰收。（这就是在舞狮时金狮吃的吃的“青菜”，然后把“青菜”咬碎吐出这个动作的由来）。“葵扇”和“灵芝草”这两件东西是用来消除狮子凶猛的野性，使得沙僧能捉来狮子献给皇帝。自此以后，中国人就将狮子当成一种吉祥的动物。每当喜庆的日子，或者有什么重要的仪式和活动，好像佛寺开光，新 新厦开幕礼等欢喜狮子以祈吉祥。有一些对狮子善于观察的人或许会怀疑，为何独有客家金狮的磕头上有

“王”字，原来这里还有一个故事。传说当时中国正面临外族的侵略，有一群爱国的中国人联合组织军队，抵御外敌，客家人的金狮队队员也参加了这一支抵抗军。后来外敌被赶走，国家避免受到侵略。当时的皇帝很赞赏金狮队队员，于是御赐这个王字给予客家金狮队。后来，客家的金狮队将这个“王”字写在金狮的额头上成为客家金狮的一个标志，一直流传到今天。

对于北榄坡客家金狮来说，最让队员们难忘的时刻是当诗琳通公主殿下，在佛历2550年驾幸观看北榄坡本头公媽春节游神盛会的各个游神队的表演。客家金狮队也荣幸地得以在公主殿下面前表演。公主还赐给金狮队一个“红包”，这给北榄坡客家会馆及全体客家乡亲带来万分地欢欣与无比的吉祥。

北榄坡客家金狮队一直来每年都参加本头公媽游神队伍。金狮队不断创新舞狮步伐和动作，同时也保留原来独特的艺术风格。舞客家狮时最重要的角色之一是“沙僧”。“沙僧”的一手执“葵扇”一手执“青”（灵芝草），引来金狮，随铜锣和其他乐器所奏出的音乐起舞。除了沙僧之外还有一个叫“驼背”的老人，一只叫“笑脸”的猴子。这两个辅助“沙僧”，按音乐的节拍，引导金狮边走边舞，威猛，活泼，可爱。除此以外，金狮队在游行时还做各种武术表演，如用矛，剑长枪，木棒等兵器进行搏斗，还有的就是空手与执匕首者搏斗。北榄坡客家会馆全体理事同仁和北榄坡府所有客家人子孙，下定决心，要保存和继续发扬光大舞金狮这个传统，使其永远与北榄坡客家会馆共存。

ประวัติสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ

วิเชียร ศิลปเวชกุล ผู้แปล

สิทธิพร หยกรัตน์ศักดิ์ ผู้นำเผยแพร่ในงานวิจัย

สิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ เป็นศิลปะการขีดสิงโตของฮากกาที่สืบเชื้อสายมาจากชาวฮั่นโบราณ “อาจารย์ปู่ไหลยี่จีน” ได้รวบรวมลูกหลานชาวฮากกาปากน้ำโพ มาร่วมฝึกซ้อมและนำคณะสิงโตทองฮากกาเข้าร่วมขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ เมื่อสิ้นอาจารย์ปู่ นายไหลขึ้นหมื่น บุตรอาจารย์ปู่ และนายฉินเข้าคุณศิษย์ ได้ร่วมสืบทอดมรดกการขีดสิงโต และถ่ายทอดให้กับลูกหลานชาวฮากกาปากน้ำโพรุ่นต่อมา กล่าวได้ว่าอาจารย์ปู่ไหลยี่จีน คือผู้ก่อตั้งสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ

เหตุที่ต้องมีการขีดสิงโต จากตำนานกล่าวว่าครั้งหนึ่งประเทศจีนประสบวิกฤติภัยแล้งฝนฟ้าไม่ตกตามฤดูกาล เกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ไม่สามารถทำการเพาะปลูกได้ เกิดความเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า ฮองเต้ทรงออกตรวจเยี่ยม เพื่อหาทางช่วยเหลือ ระหว่างที่เสด็จฯ ปรากฏสัตว์ชนิดหนึ่งมีขนสีทองเหลืองอร่ามเหาะตรงมา หมอบคารวะหน้าพระพักตร์แล้วเหาะจากไป ยังความประหลาดพระทัยต่อองค์ฮองเต้ เพราะหลังจากนั้นเกิดปรากฏการณ์อัศจรรย์ ฝนตกลงมาอย่างทั่วถึง ทำให้ราษฎรต่างยินดีสามารถทำการเพาะปลูกได้ เกิดความอุดมสมบูรณ์ ฮองเต้ได้ตรัสถามอำมาตย์ถึงสัตว์ที่ทรงเห็น อำมาตย์กราบทูลว่า สัตว์ดังกล่าวมีถิ่นกำเนิดในชมพูทวีป นามว่า “สิงโต” ฮองเต้จึงบัญชาให้ตามจับมาได้ มีผู้อาสาไปจับสิงโตมาถวายฮองเต้ ผู้อาสาชื่อนามว่า “ซาเซียน” (ซา หมายถึงพระหรือนักบวช เซียน หมายถึงผู้สำเร็จญาณชั้นสูงสุด) ในการจับสิงโต ท่านใช้ “พัด” ที่เจ้าแม่กวนอิม ประทานให้และ “หลิงจื่อเช่า” หลิงจื่อเช่าคือหญ้าสีเขียวชนิดหนึ่ง เรียกว่า “เซียง ” แปลว่า “สีเขียว” หมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหาร (เป็นที่มาของการแสดงสิงโตกินผัก) ทั้ง “ ผัก” และ “หลินจื่อเช่า” คือสองสิ่งที่น่ามาสยบความดุร้ายของสิงโต จนสามารถจับสิงโตมาถวายฮองเต้สำเร็จ ทำให้ชาวจีนทั่วไปถือว่า “สิงโต” เป็นสัตว์มงคล ปัจจุบันงานที่สำคัญของชาวจีน เช่น งานเปิดศาลเจ้า งานเปิดอาคารใหม่ และงานมงคลอื่นๆ ก็จะมีการนำสิงโตไปขีดเพื่อความ เป็นสิริมงคลของงานนั้นๆ

ผู้สนใจการเชิดสิงโตได้ตั้งคำถามว่าเหตุใดด้านหน้าของสิงโตทองฮากกาจึงมีตัวอักษรจีน 王 ที่หมายถึง“ราชา”ติดอยู่ ซึ่งจากพงศาวดารบันทึกว่าเมื่อครั้งที่ชาติจีนถูกรุกรานจากต่างชาติได้มีกลุ่มชาวจีนผู้รักชาติรวมตัวกันเพื่อต่อต้าน คณะสิงโตทองฮากกาได้เข้าร่วมด้วย ทำให้ชาติจีนรอดพ้นจากการรุกรานของต่างชาติ เป็นผลให้สิงโตทองฮากกาได้รับพระราชทานป้ายอักษรจีนดังกล่าวติดที่หัวสิงโตด้านหน้าเป็นเอกลักษณ์จวบจนทุกวันนี้

ความประทับใจที่มีรูสึ่มของคณะสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพคือ ปีพ.ศ. 2550 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตรงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ คณะสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพได้รับพระกรุณาธิคุณเจ้าแสดงการเชิดสิงโตถวายทอดพระเนตรอย่างใกล้ชิดและพระองค์ท่านทรงพระราชทาน “ฝูงเปา” (ซองแดง) ให้คณะสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่สมาคมฮากกานครสวรรค์ตลอดจนชาวฮากกาทั้งมวล

ปัจจุบันสิงโตทองฮากกาปากน้ำโพยังร่วมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพเป็นประจำทุกปี มีการพัฒนาลีลาการเชิดให้ทันสมัยอยู่เสมอ แต่ยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ ในการเชิดสิงโตทองฮากกาสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งคือผู้ล่อสิงโตอันประกอบด้วย“แป๊ะยิ้ม” (ซาเซียน) ซึ่งมีข้างหนึ่งจะถือ“พัด” (ซัน) มืออีกข้างหนึ่งถือ“เซียง”(หลินจื่อเช่า) หลอกล่อให้สิงโตเต้นตามจังหวะเสียง กลอง ล้อ ฉาบและอื่นๆ โดยมี“ลิง”(เสี่ยวเมี่ยน)และ“คนหลังค่อม”(โถ้เปี้ย)ร่วมออกลีลาท่าทางในการหลอกล่อสิงโตด้วย นอกจากนั้นสิงโตทองฮากกายังมีการแสดงศิลปะป้องกันตัว ต่อสู้ด้วย หอก ดาบ ทวน กระบอง และต่อสู้กับมิดสั้นด้วยมือเปล่าประกอบการแสดงทุกครั้ง คณะกรรมการสมาคมฮากกานครสวรรค์ รวมทั้งลูกหลานชาวฮากกาปากน้ำโพได้ร่วมกันตั้งปณิธานที่จะพัฒนาและอนุรักษ์การเชิดสิงโต ให้คงอยู่กับ “สมาคมฮากกานครสวรรค์”ตลอดไป

图片左边这位是北榄坡客家会馆的中文秘书杜尉生，图右俞文君是制作人。

ท่านซ้ายมือ เลขานุการจีนสมาคมฮากกานนครสวรรค์ เป็นผู้แปลไว้ที่สมาคม นายสิทธิพร หยกรัตน์ศักดิ์ เป็นผู้จัดนำลง

[โครงการวิจัยปลังภาษาและวัฒนธรรมในการส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างยั่งยืนผ่านชุมชนออนไลน์ :กรณีศึกษากลุ่มจีนฮากกา](#)

เอกลักษณ์สิงโตทอง

客家舞狮子有不同于别的舞狮子的性质：第一，客家舞狮子的狮嘴是四方的宽大的，没有谁像它，不在乎是否漂亮，在于能在世界各地生存下去。第二，练武术是必需的训练“少林拳”是舞狮者必须会的，加上有剑术和大刀比武的表演。第三，客家舞狮子必须有猴子做引导，猴子是“孙悟空”的子孙。

สิงโตฮากกามีลักษณะรูปร่างที่แตกต่างจากสิงโตทั่วโลกคือ 1.มีรูปปากสี่เหลี่ยมที่กว้างใหญ่ ไม่มีใครเหมือน ไม่เน้นความสวยงาม เน้นความเป็นนักสู้ไปทั่วสี่ทิศ กว้างไกลไปทั่วโลก 2.ก่อนการฝึกซ้อมต้องฝึกซ้อมศิลปการป้องกันตัวคือ “ต้องเป็นมวยเส้าหลิน” รำกระบี่กระบองและมิดดาบ 3.สิงโตฮากกาต้องมีเหล่าวานรลิงลูกหลาน “ซุนหงอคง” เฮ้งเจีย.